

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра клінічної медицини

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента

Основи медичного права, менеджменту, маркетингу та адміністрування у
фізичній терапії та ерготерапії
(назва освітнього компонента)

підготовки бакалавра (на базі повної загальної середньої освіти)
(назва освітнього рівня)

спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійної програми Фізична терапія, ерготерапія
(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус нормативного освітнього компонента «Основи медичного права, менеджменту, маркетингу та адміністрування у фізичній терапії та ерготерапії» підготовки бакалавра, галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія, за освітньо-професійною програмою Фізична терапія, ерготерапія.

Розробник: Гайдучик Петро Данилович, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри клінічної медицини

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Андрійчук О. Я.)

Силабус освітнього компонента затверджений на засіданні кафедри **Клінічної медицини** протокол № 2 від 28.09.2022 р.

Завідувач кафедри:

(Галей М. М.)

Силабус освітнього компоненту перезатверджений на засіданні кафедри **клінічної медицини** протокол № 2 від 12.09. 2023 р.

Завідувач кафедри:

(Галей М.М.)

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Шифр і назва галузі знань: <i>22 Охорона здоров'я</i>	Нормативний
	Спеціальність: <i>227 Фізична терапія, ерготерапія</i>	
Кількість годин/кредитів 90/3	Освітня програма: <i>Фізична терапія, ерготерапія</i>	Рік навчання: четвертий
		Семестр: сьомий
		Лекції: 16 год.
		Практичних: 20 год.
ІНДЗ: €	Освітній ступінь: <i>Бакалавр на базі ПЗСО</i>	Самостійна робота: 48 год.
		Консультації: 6 год.
		Форма контролю: <i>екзамен</i>
Мова навчання		Українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Гайдучик Петро Данилович
кандидат психологічних наук,
старший викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії
мобільний телефон + 38 066 988 82 78
електронна адреса Haiduchyk.Petro@vnu.edu.ua

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація.

Вивчення освітнього компонента «Основи медичного права, менеджменту, маркетингу та адміністрування у фізичній терапії та ерготерапії» включає в себе інформацію щодо сутності та особливостей менеджменту в цілому та основ права і адміністрування в сфері фізичної терапії, розглядаючи правові, організаційні, соціально-психологічні, технологічні та функціональні аспекти менеджменту та основні напрями управлінської діяльності в організації, а також особливості маркетингу в охороні здоров'я та управління маркетинговою діяльністю, основи управління проектами та управління змінами в організації.

Предметом вивчення освітнього компонента є: теоретичні та практичні основи менеджменту, маркетингу та адміністрування, особливості менеджменту в охороні здоров'я та наданні послуг у сфері фізичної реабілітації на основі законодавства України в охороні здоров'я.

2. Пререквізити : Основи медичних знань та медична термінологія, Професійна етика, деонтологія та психологія спілкування, Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії.

Постреквізити: підготовка до атестації

3. Мета і завдання освітнього компонента:

Мета освітнього компонента - дати здобувачам освіти цілісну і логічно-послідовну систему знань про суть управління в підприємстві та організації, розкрити основи теорії, методології та практики менеджменту за умов дії ринкового механізму господарювання;

- метою освітнього компонента є надання майбутнім фахівцям в галузі охорони здоров'я щодо: загальних положень предмету, поняття принципів медичного права, особливостей правового регулювання медичних правовідносин, медичної експертизи, прав пацієнта, поняття лікарської таємниці, репродуктивних технологій, правового регулювання трансплантації, ін.

- формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, системного мислення та комплексу спеціальних знань і вмінь щодо принципів, прийомів і методів

менеджменту на підприємстві з урахуванням процесів, що відбуваються в ньому;

- формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями;
- набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Основними завданнями освітнього компонента «Основи медичного права, менеджменту, маркетингу та адміністрування у фізичній терапії та ерготерапії» є вивчення загальних закономірностей, принципів формування, функціонування та розвитку системи управління організацією; правових відносин.

4. Результати навчання.

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ФК 1 Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх виконання і зв'язок з охороною здоров'я.

ФК 4 Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

ФК 7 Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної

терапії та ерготерапії

ПР 3 Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПР 8 Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПР 12 Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПР 13 Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПР 15 Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Самост. роб.	Конс.	Форма контролю/ бали
Змістовий модуль 1.Сутність та основні етапи управління						
Тема 1. Сутність та історичні етапи розвитку науки управління. Управління системою охорони здоров'я. Роль менеджера в охороні здоров'я. Самоменеджмент.	12	2	2	6	2	ДС, ДБ, Т,Р/5

Тема 2. Управління як процес. Прийняття та реалізація управлінського рішення. Організаційна культура, управління персоналом.	10	2	2	6	-	ДС, ДБ, Т,Р / 5
Тема 3. Поняття та особливості медичного права. Законодавче забезпечення охорони здоров'я в Україні. Правове регулювання професійних прав й обов'язків медичних працівників.	12	2	4	6	-	ДС, ДБ, Т,Р / 5
Тема 4. Комунікації як процес, їх вплив на якість управлінської діяльності. Планування, організація та проведення професійних нарад та виступів.	12	2	2	6	2	ДС, ДБ, Т,Р / 5
Разом за модулем 1.	46	8	10	24	4	5
Змістовий модуль 2. Менеджмент реабілітаційних центрів						
Тема 5. Управління маркетинговою діяльністю. Теоретичні основи маркетингу. Основні засади комплексного дослідження ринку послуг охорони здоров'я.	10	2	2	6	-	ДС,Р / 5
Тема 6. Основи проектного менеджменту. Управління змінами в організації.	10	2	2	6	-	ДС, Т / 5
Тема 7. Права та обов'язки медичних працівників. Правове регулювання професійних прав й	10	2	2	6	-	ДС, Р / 5

обов'язків медичних працівників. Правовий статус лікуючого лікаря за національним законодавством.						
Тема 8. Правовий статус закладу охорони здоров'я. Побудова правових і економічних відносин закладів охорони здоров'я з державними органами та з іншими суб'єктами господарської діяльності.	14	2	4	6	2	ДБ, Т, / 5
Разом за модулем 2	44	8	10	24	2	5
Види підсумкових робіт						Бал
Підсумкова контрольна робота № 1						5
Підсумкова контрольна робота № 2						5
ІНДЗ						5
Всього годин/Балів	90	16	20	48	6	5/120

6. Завдання для самостійного опрацювання:

Самостійна робота здобувачів освіти – основний вид засвоєння навчального матеріалу, який передбачає теоретичне вивчення питань, які не увійшли до практичного курсу, або ж були розглянуті коротко. Під час самостійної роботи здобувач освіти опрацьовує теоретичний матеріал, виконує індивідуальні завдання, тощо.

Самостійна робота здобувачів освіти оцінюється під час поточного контролю та підсумкового контролю.

1. Основні засади менеджменту
2. Сутність та історичні етапи розвитку науки управління. Управління системою охорони здоров'я. Роль менеджера в охороні здоров'я.
3. Управління як процес. Прийняття та реалізація управлінського рішення.
4. Індивідуальні та колективні управлінські рішення
5. Організаційні структури управління
6. Організаційна культура та управління нею
7. Управління персоналом
8. Комунікації як процес, їх вплив на якість управлінської діяльності.

9. Організація праці менеджера
10. Самоменеджмент.
11. Планування, організація та проведення професійних нарад та виступів.
12. Теоретичні основи маркетингу. Основні засади комплексного дослідження ринку послуг охорони здоров'я.
13. Управління маркетинговою діяльністю.
14. Основи проектного менеджменту.
15. Управління змінами в організації.
16. Міжнародно-правові акти та рішення ЄСПЛ як джерело медичного права.
17. Поняття та зміст медичного права України.
18. Основні терміни медичного права.
19. Класифікація об'єктів та суб'єктів медичного права.
20. Загальна характеристика законодавства України у сфері охорони здоров'я; основи законодавства про охорону здоров'я.
21. Право людини на медичну інформацію: загальна характеристика і правове забезпечення; право людини на медичну таємницю.
22. Правове регулювання професійних прав й обов'язків медичних працівників, регулювання нормами національного та міжнародного законодавства.
23. Організація й управління системою медичної реабілітації.
24. Реабілітація осіб з інвалідністю в Україні, установи, що її реалізують.
25. Періоди та етапи реабілітації.
26. Експертиза втрати працездатності.
27. Функціональні обов'язки фізичного терапевта, ерготерапевта.
28. Види компетентностей, їх зміст у фізичній та реабілітаційній медицині.
29. Індивідуальна програма реабілітації.
30. Юридична відповідальність та етика осіб причетних до реабілітаційної медицини.

ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Індивідуальне навчально-дослідне завдання виконується на основі знань, умінь та навичок, одержаних під час практичних занять, самостійної роботи, використовуючи сучасні навчальні, науково-методичні напрацювання,

розробити індивідуальну програму реабілітації із застосуванням засобів фізичної терапії та ерготерапії, враховуючи етап реабілітації.

Форми виконання: доповідь, створення презентацій, складання блок-схем, таблиць.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті, виконання ІНДЗ. Складання екзамену для усіх здобувачів є обов'язкове. Середовище під час проведення занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти повинні бути одягненими в білі медичні халати.

До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note), зареєструватись на платформі дистанційного навчання ВНУ імені Лесі Українки <https://moodle.vnu.edu.ua/login/index.php> для проходження тестування та роботи з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua. Корпоративна пошта з паролем видається методистом деканату медичного факультету.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2022-07/Polozh_pro_otzin_ped%2BМЕД.pdf

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно із нижче наведеними правилами.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному практичному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 –

«незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

У разі наявності документа, що засвідчує навчання та закінчення сертифікованих професійних курсів, семінарів або тренінгів, майстер-класів які дотичні до тем освітнього компонента; при підготовці конкурсної наукової роботи; у разі участі у конференції з публікацією тез і т.п., можливе зарахування певної кількості балів (не більше 5), відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до екзамену становить 120 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач освіти за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до екзамену становить 72 бали. Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих здобувачем освіти оцінок за 4-бальною шкалою під час вивчення освітнього компоненту впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного, округленого до двох знаків після коми.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	120	4.45	107	3.91	94	3.37	81
4.95	119	4.41	106	3.87	93	3.33	80
4.91	118	4.37	105	3.83	92	3.29	79
4.87	117	4.33	104	3.79	91	3.25	78
4.83	116	4.29	103	3.74	90	3.2	77
4.79	115	4.25	102	3.7	89	3.16	76
4.75	114	4.2	101	3.66	88	3.12	75
4.7	113	4.16	100	3.62	87	3.08	74
4.66	112	4.12	99	3.58	86	3.04	73
4.62	111	4.08	98	3.54	85	3	72
4.58	110	4.04	97	3.49	84	Менше	Недостатньо
4.54	109	3.99	96	3.45	83	3	
4.5	108	3.95	95	3.41	82		

При недотриманні здобувачем освіти *Кодексу академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки* який встановлює загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечує дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин, оцінювання роботи не буде відбуватись.

Списування під час виконання робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування, підготовки до занять. **Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти** передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. Здобувачі не повинні запізнюватися на заняття. За об'єктивних причин навчання може відбуватися в он-лайн форматі за погодженням із керівництвом Університету. У разі пропуску лабораторного заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі на консультаціях за графіком відпрацювання. Якщо здобувач пропустив більше, ніж 3 заняття, він має отримати дозвіл на їх відпрацювання у деканаті.

Політика щодо дедлайнів: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння здобувачем освіти теоретичного матеріалу та практичних вмінь і навичок за семестр.

Екзаменаційна оцінка визначається в балах за результатами виконання екзаменаційних завдань за шкалою від 0 до 80 балів. Остаточна екзаменаційна оцінка складається з двох частин: 1) екзаменаційного тестування та 2) практичної і теоретичної частини. Екзаменаційне тестування оцінюється від 0 до 20 балів, проводиться двічі за процедурою ліцензійного іспиту КРОК, який проводиться у Центрі інформаційних технологій та комп'ютерного тестування університету. З двох тестувань буде врахований кращий результат. При отриманні позитивної оцінки на першому тестуванні (більше 60,5% правильних відповідей) здобувач має право не проходити друге тестування. Результати від 60,5% до 100% правильних відповідей конвертуються у бали від 12 до 20 наступним чином:

60,5-62%	12 балів	71-75%	15 балів	86-90%	18 балів
63-65%	13 балів	76-80%	16 балів	91-95%	19 балів
66-70%	14 балів	81-85%	17 балів	95- 100%	20 балів

Отримані бали додаються до екзаменаційної оцінки (яка включає теоретичну і практичну частину та оцінюється від 0 до 60 балів) та формують остаточну екзаменаційну оцінку на екзамені.

На екзамен виносяться усі основні питання, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання завдань.

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається як сума поточної оцінки (максимум – 120 балів) та екзаменаційної оцінки (максимум – 80 балів) і становить 200 балів.

У випадку, якщо здобувач набрав підсумковий бал менший, ніж 122 бали, він складає екзамен під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, зберігаються, а здобувач при перескладанні екзамену може набрати максимум 80 балів. Підсумковий бал при цьому формується шляхом додавання поточних балів та екзаменаційного балу і становить максимум 200 балів.

Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
170–200	Відмінно	A	відмінне виконання
150–169	Дуже добре	B	вище середнього рівня
140–149	Добре	C	загалом хороша робота
130–139	Задовільно	D	непогано
122–129	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–121	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

Перелік питань до екзамену

1. Основні засади менеджменту
2. Сутність та історичні етапи розвитку науки управління. Управління системою охорони здоров'я. Роль менеджера в охороні здоров'я
3. Управління як процес. Прийняття та реалізація управлінського рішення
4. Індивідуальні та колективні управлінські рішення
5. Організаційні структури управління

6. Організаційна культура та управління нею
7. Теоретичні основи адміністрування у фізичній терапії
8. Управління персоналом
9. Комунікації як процес, їх вплив на якість управлінської діяльності
10. Організація праці менеджера
11. Самоменеджмент
12. Зміст реабілітації
13. Завдання реабілітації
14. Організація й управління системою медичної реабілітації
15. Установи, що реалізують реабілітаційні програми, їх види, структура, завдання
16. Періоди та етапи реабілітації
17. Експертиза втрати працездатності
18. Реабілітація осіб з інвалідністю в Україні, установи, що її реалізують
19. Фахівці причетні до фізичної та реабілітаційної медицини
20. Індивідуальна програма реабілітації
21. Оцінка ефективності реабілітації
22. Функціональні обов'язки лікуючого лікаря
23. Функціональні обов'язки фізичного терапевта, ерготерапевта
24. Види компетентностей, їх зміст у фізичній та реабілітаційній медицині
25. Юридична відповідальність та етика осіб причетних до реабілітаційної медицини
26. Планування, організація та проведення професійних нарад та виступів
27. Теоретичні основи маркетингу. Основні засади комплексного дослідження ринку послуг охорони здоров'я
28. Управління маркетинговою діяльністю
29. Основи проектного менеджменту
30. Управління змінами в організації
31. Поняття та особливості медичного права
32. Охорона здоров'я: поняття та структура
33. Правове регулювання охорони здоров'я
34. Право на охорону здоров'я в Україні
35. Права та обов'язки медичних працівників
36. Правове регулювання професійних прав й обов'язків медичних працівників
37. Побудова правових і економічних відносин закладів охорони здоров'я з державними органами та з іншими суб'єктами господарської діяльності
38. Поняття, види та порядок надання медичної допомоги
39. Класифікація видів надання медичної допомоги
40. Договір про надання платних медичних послуг
41. Інформована згода на медичне втручання. Декларація про медичну допомогу, орієнтовану на пацієнта
42. Резолюція ПАСЕ 1763 (2010) «Право на відмову від надання законної медичної допомоги з мотивів сумління»
43. Юридична відповідальність за правопорушення у сфері охорони здоров'я

44. Кримінальна відповідальність медичних працівників за вчинення професійних злочинів
45. Цивільно-правова відповідальність у галузі охорони здоров'я
46. Адміністративна та дисциплінарна відповідальність медичних працівників
47. Правові основи лікарської таємниці
48. Наслідки порушення лікарської таємниці
49. Перспективні напрями реформування системи надання медичної допомоги
50. Фінансування охорони здоров'я
51. Фінансові гарантії медичного обслуговування
52. Медична реформа в Україні
53. Державний гарантований пакет медичної допомоги (програма медичних гарантій)
54. Принцип автономізації постачальників медичної допомоги
55. Запровадження систем "e-Health"
56. Програма «Доступні ліки»
57. Правові основи забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення
58. Порядок здійснення санітарного контролю
59. Порядок провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та контролю за їх обігом
60. Адміністрування у сфері забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Баєва О. В. Основи менеджменту охорони здоров'я: Навч.-метод. посіб. — К.: МАУП, 2007. — 328 с.
2. Менеджмент організацій : навч. посіб. / В. І. Гуменник, Ю. С. Копчак, О. С. Кондур. — Київ : Знання, 2012. — 503 с.
3. Менеджмент організацій : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. Ю. Лінькова; Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т». — Х. : НТУ «ХП», 2012. — 463 с.
4. Менеджмент організацій і адміністрування : навч. посіб. / [Є. В. Лазарева, О. В. Тарасова, О. О. Євтушевська та ін.]; за ред. Гончарука А. Г.; Одес. нац. акад. харч. технологій. — Одеса: Фенікс, 2013. — 299 с.

Додаткова

1. Бондаренко А. Р. Історико-теоретичний аспект становлення права громадян на безоплатну медичну допомогу / А. Р. Бондаренко // Публічне право. - 2017. - № 1. - С. 267-271. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pp_2017_1_37.

2. Гой І. В. Організація підприємницької діяльності: навчально-методичний посібник / І. В. Гой, Т. П. Смелянська – Хмельницький: ХНУ, 2004. – 247 с.
3. Державна політика з охорони громадського здоров'я в Україні: Навч. посіб./ І. М. Солоненко; Кер. авт. кол. Л. І. Жаліло. — К.: Вид-во НАДУ, 2004. — 116 с.
4. Екологічне громадське здоров'я: від теорії до практики (За заг. ред. К. Чу та Р. Сімпсона): Пер. з англ. / За ред. І. М. Солоненка та Л. І. Жаліло. — Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2002. — 290 с.
5. Економіка підприємства : підручник / За заг. ред. С. Ф. Покропивного, Вид. 2-ге, перероб. та доп. □ К. : КНЕУ, 2005. □ 528 с.
6. Економічний розвиток і державна політика: Вип. 11. — Державна політика та економіка охорони здоров'я в Україні / Під ред. І. Розпутенка та І. Солоненка / Практикум. — К.: Вид-во “К. І. С.”, 2002. — 214 с.
7. Здравоохранение: экономика, маркетинг, менеджмент / Под ред. А.А. Чухно. — Симферополь: Таврида, 2001. — 340 с.
8. Киржнер Л. А. Менеджмент организаций: учебное пособие / Л. А. Киржнер, Л. П. Киенко, Т. И. Лепейко, А. М. Тимонин – К. : КНТ, 2006. – 688 с.
9. Мартинюк О. Концептуально-методологічні засади механізмів державного управління міжгалузеву співпрацею з охорони громадського здоров'я // Упр. сучас. містом. — 2004. — № 4 (16). — С. 213–218.

10. Медико-правовий тлумачний словник / за ред. І. Я. Сенюти. Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і право», 2010. 540 с.; публікації, розміщені у журналі «Медичне право» та електронному щотижневику «Аптека».
11. Медичне право України: типова навч. програма для студ. ВНЗ III - IV рівня акредитації, які навчаються за спец. "Правознавство" і здобувають освітньо-кваліфікаційний рівень "Магістр" / за ред.: В.М. Бронної, І.Я. Сенюти. — К.: , 2011. — 99 с.
12. Менеджмент організацій и процессов : учеб. пособие на основе афоризмов, шуток, мыслей / [авт.-сост.]: В. Е. Николайчук. □ Донецк : Донбасс, 2011. □ 948 с.
13. Менеджмент організацій (у питаннях та відповідях): навч. посіб. / [Кучеренко Д. Г. та ін.]; Ін-т підготов. кадрів держ. служби зайнятості України. □ К. : ІПК ДСЗУ, 2010. □ 290 с.
14. Менеджмент організацій : [навч. посіб. для студ.] / [Г. В. Лагутін, В. О. Поколенко, Г. М. Рижаківа та ін.]; Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. □ К. : КНУБА, 2012. □ 95 с.
15. Менеджмент організацій : для самост. вивч.: навч. посіб. / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. □ К. : Кондор, 2009. □ 376 с.
16. Менеджмент організацій. Практикум : навч. посіб. [для вищ. навч. закл.] / С. І. Бай; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. □ К. : КНТЕУ, 2004. □ 178 с.
17. Менеджмент організацій: теоретико-прикладний аспект : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [О. Ю. Амосов та ін.]; за заг. ред.: О. Ю. Амосов, В. В. Мамонова; Нац. акад. держ. упр. при Президенті України, Харк. регіон. ін-т держ. упр. □ Х. : ХарРІ НАДУ «Магістр», 2010. □ 207 с.
18. Основи громадського здоров'я: теорія і практика [навчально-методичний посібник] / За заг. ред. О.В. Безпалько. – Ужгород. : ВАТ «Патент», 2008. – 322 с.
19. Радиш Я. Ф. Державне управління охороною здоров'я в Україні: генезис, проблеми та шляхи реформування. — К.: Вид-во УАДУ, 2001. — 360 с.
20. Рингач Н.О. Громадське здоров'я як чинник національної безпеки : монографія / Н.О. Рингач : НАДУ, 2009. – 296 с.
21. Сайко Л.Ю. Медичне право [Електронний ресурс] : відкритий онлайн курс / Л. Ю. Сайко. — Суми : СумДУ, 2015
22. Состояние подготовки специалистов в области общественного здравоохранения в Украине и в мире / Ю.В. Вороненко, В.В. Глуховский, А.С. Коваленко и др. – К.: Сфера, 2003. – 86 с.

23. Стеценко С.Г. Медичне право України : підручник / С. Г. Стеценко, В. Ю. Стеценко, І. Я. Сенюта. — К. : Правова єдність, 2010. — 507 с.
24. Стратегічні напрямки розвитку охорони здоров'я в Україні: Монографія / За ред. В. М. Лехан (У складі авт. кол. Л. І. Жаліло, І. М. Солоненко та ін.). — К.: Сфера, 2001. — 176 с.
25. Управління організаціями (деякі аспекти) : монографія / А. Лєткевіч. □ Львів: ЛДУВС, 2010. □ 148 с.